

Оподаткування і бухгалтерський облік дивідендів

Дивіденд - платіж, що здійснюється юридичною особою — емітентом корпоративних прав у зв'язку з розподілом частини його прибутку.

Документальне підтвердження правомірності розподілу прибутку на дивіденди

- статут підприємства;
- протокол загальних зборів засновників;
- наказ по підприємству.

Терміни виплати дивідендів

- Періодичність виплати частини прибутку господарського товариства (крім АТ!) чинне законодавство не встановлює. Тому рішення цього питання належить до компетенції вищого органу управління товариства. Зокрема, у ТОВ відповідне рішення приймається на загальних зборах учасників (ст. 58 Закону № 1576).
- Термін виплати дивідендів (один раз на рік чи щоквартально) має бути прописаний у статуті. Наприклад, модельний статут ТОВ, затверджений постановою КМУ від 16.11.2011 № 1182, визначає термін виплати дивідендів один раз на рік за підсумками календарного року протягом I кварталу року, що настає за звітним. Умови та порядок виплати частки прибутку визначають **загальні збори** учасників.

Терміни виплати дивідендів

- Для АТ встановлені суворі вимоги щодо строків виплати дивідендів. В АТ дивіденди виплачують лише грошовими коштами не пізніше шести місяців з дня прийняття зборами акціонерів такого рішення за простими акціями та не пізніше шести місяців після закінчення звітного року за привілейованими акціями. Водночас рішення про розподіл прибутку мають приймати на загальних зборах акціонерів не пізніше 30 квітня наступного за звітним року, і на них обов'язково має бути розглянуто питання розподілу прибутку АТ (ст. 30–33 Закону України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 № 514-VI).
- Порушення порядку або строку виплати дивідендів за наявності відповідного рішення загальних зборів згідно зі статтею 163-5 Кодексу України про адміністративні правопорушення тягнуть за собою накладення штрафу на посадову особу підприємства від 300 до 500 нмдг (від 5100 до 8500 грн.), а при повторному порушенні протягом року — від 500 до 1000 нмдг (від 8500 до 17 000 грн.).

Авансовий внесок по податку на прибуток

Розрахунок авансового внеску залежить від того, чи погашено грошове зобов'язання з податку на прибуток за податковий (звітний) рік.

У разі якщо таке грошове зобов'язання погашено, **авансовий внесок розраховують за формулою:**

$$AB = (D - O) \times 18\%$$

де АВ—авансовий внесок;

Д—нарахована сума дивідендів;

О—об'єкт оподаткування податком на прибуток за податковий (звітний) рік, за результатами якого виплачуються дивіденди, грошове зобов'язання щодо якого погашене.

Звісно, у разі якщо об'єкт оподаткування податком на прибуток за податковий (звітний) рік перевищує суму нарахованих дивідендів ($O > D$), авансовий внесок не сплачують.

У разі якщо **грошове зобов'язання** з податку на прибуток за податковий (звітний) рік не погашено, авансовий внесок розраховують за формулою:

$$AB = D \times 18\%$$

Коли ж дивіденди виплачують за неповний календарний рік, для розрахунку авансового внеску використовують значення об'єкта оподаткування, обчислене пропорційно до кількості місяців, за які сплачують дивіденди.

Сума сплачених авансових внесків:

підлягає зарахуванню у зменшення податкового зобов'язання з податку на прибуток, задекларованого у податковій декларації за звітний (податковий) рік. Тобто прибуток, спрямований на виплату дивідендів, не оподатковується двічі, а лише один раз — при виплаті дивідендів

підлягає зарахуванню у зменшення суми щомісячних авансових внесків з податку на прибуток

не підлягає зарахуванню в рахунок погашення грошових зобов'язань з інших податків і зборів (обов'язкових платежів)

не підлягає поверненню платнику податків

Особливий випадок

Якщо емітент корпоративних прав є платником єдиного податку, то він також зобов'язаний сплачувати авансові внески з податку на прибуток (за ставкою податку на прибуток), але на бюджетні рахунки єдиного податку. Законодавством не передбачено можливість заліку сплачених авансових внесків у єдиний податок за результатами діяльності емітента корпоративних прав.

Облік дивідендів у емітента

Операція	Дт	Кт
Розподілено прибуток для виплати дивідендів	441	443
Нараховано дивіденди засновнику	443	671
Сплачено авансовий внесок (20 000 × 18%)	641/приб	311
Виплачено дивіденди засновнику	671	311

Облік у засновника – юридичної особи

Операція	Дт	Кт
Отримано дивіденди	311	373
Відображено дохід у бухгалтерському обліку	373	731
Списано дохід на фінансовий результат	731	792

Оподаткування дивідендів засновника — фізичної особи

- Правила оподаткування дивідендів податком на доходи фізичних осіб встановлені пунктом 170.5 Податкового кодексу України (ПК).
- **Ставку ПДФО** у розмірі **5%** застосовують до доходів у вигляді дивідендів по акціях та корпоративних правах, нарахованих резидентами-платниками податку на прибуток, крім доходів у вигляді дивідендів по акціях, інвестиційних сертифікатах, які виплачуються інститутами спільного інвестування (пп. 167.5.2 ПК).
- **Ставку ПДФО** у розмірі **20%** застосовують до доходів, нарахованих у вигляді дивідендів по акціях та/або інвестиційних сертифікатах, що виплачуються інститутами спільного інвестування та неплатниками податку на прибуток (пп. 167.5.1 ПК).

Оподаткування дивідендів засновника — фізичної особи

- При нарахуванні так званих "зарплатних" дивідендів" застосовуються ставки податку **15% (20%)**, встановлені пунктом 167.1 ПК.
- Не підлягають оподаткуванню ПДФО дивіденди у вигляді акцій (часток, паїв), які не змінюють участі всіх акціонерів (власників) у статутному фонді (пп. 165.1.18 ПК).
- Відповідно до підпункту 170.5.1 ПК податковим агентом платника податку під час нарахування на його користь дивідендів є емітент корпоративних прав або за його дорученням — інша особа, яка здійснює таке нарахування.
- Також звертаємо увагу, що всі дивіденди, навіть ті, які не оподатковуються ПДФО згідно з підпунктом 165.1.18 ПК, підлягають оподаткуванню **військовим збором за ставкою 1,5%** (п. 16-1 підрозд. 10 розд. XX ПК).